

การศึกษาการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อล้านครอบครัว

จารุวัฒน์ นุตเดชาพันธ์ 2/ สว่าง อังกูโร 2/

บทคัดย่อ

การศึกษาการดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อล้านครอบครัว มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบแนวทางการดำเนินงาน 2) เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกรมปศุสัตว์ในพื้นที่

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ล้านครอบครัว เป็นโครงการตามนโยบายรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนโครงการหนึ่งอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ จากการประกอบอาชีพเกษตรกรที่ผ่านมา เมื่อถึงฤดูที่ผลผลิตออกสู่ตลาด ผลผลิตก็จะออกมามากๆ กันจำนวนมาก เกษตรกรมักประสบปัญหาราคาสินค้าการเกษตรตกต่ำ การช่วยเหลือเกษตรกรด้วยการปรับโครงสร้างการผลิต โดยปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่เกษตรกรปลูกให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เกษตรกรก็ยังมีปัญหาจากภัยธรรมชาติ ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล มีทั้งฝนแล้ง น้ำท่วม ฝนทิ้งช่วง ผลผลิตเสียหาย ทำให้เกษตรกรมีหนี้สิน การหาแหล่งเงินทุน หรือการลงทุนโดยการกู้ยืมเงินเพิ่มเติมจากหนี้สินที่มีอยู่แล้วทำได้ยาก ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดตั้งนิติบุคคลในรูปแบบบริษัท โดยจัดหาทุนในรูปปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร และช่วยเหลือบริหารจัดการ เพิ่มขีดความสามารถให้เกษตรกรมีเทคโนโลยีในการผลิต การแปรรูป การตลาดที่เหมาะสม รวมทั้งช่วยเหลือในการบริหารความเสี่ยงต่างๆ โดยจัดตั้งบริษัทส่งเสริมธุรกิจเกษตรกรไทย จำกัด (สทท.) ดำเนินงานประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงผ่านกลไกของรัฐบาล และเอกชนที่มีอยู่แล้วอย่างมีประสิทธิภาพ ในเบื้องต้น บริษัท สทท. ได้แต่งตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นตัวแทนดำเนินการกิจการธุรกิจโคเนื้อที่เกี่ยวข้องตามโครงการส่งเสริมการ เลี้ยงโคเนื้อล้านครอบครัว

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ล้านครอบครัว มีวัตถุประสงค์ 1) แก้ไขปัญหาเกษตรกรที่ยากจน โดยการเลี้ยงโคเป็นอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้ 2) ผลิตเนื้อโคให้เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ และให้สามารถส่งออกได้ 3) ส่งเสริมเกษตรกรผลิตปุ๋ยคอก ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี มีกิจกรรมดำเนินการ 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมผสมเทียม เป็นกิจกรรมดำเนินการด้านการผลิตโคเพื่อให้แม่โคของเกษตรกรสามารถเพิ่มผล ผลิตจากเดิมที่เคยให้ผลผลิตลูกโค 50 เปอร์เซ็นต์ เพิ่มเป็น 70 เปอร์เซ็นต์ และพัฒนาปรับปรุงพันธุ์โคโดยใช้น้ำเชื้อจากพ่อโคพันธุ์ที่กรมปศุสัตว์ รับรอง ดำเนินการโดยกรมปศุสัตว์เปิดรับสมัครเกษตรกรผู้นำที่มีความรู้ หรือมีประสบการณ์ด้านการผสมเทียมเข้ารับการศึกษาอบรมและสอบผ่านการทดสอบเป็น อาสาผสมเทียม เพื่อให้บริการผสมเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพทั่วถึง เกษตรกรที่มีแม่โคหรือโคสาวเลี้ยงอยู่แล้ว หากประสงค์ขอรับบริการผสมเทียม สามารถสมัครเข้าร่วมโครงการได้ที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอทุกแห่ง เกษตรกรที่เลี้ยงแม่โคนอกจากจะได้รับบริการผสมเทียมแล้ว แม่โคจะได้รับการขึ้นทะเบียนทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ และบัตรประจำตัวโค ตลอดจนบริการดูแลด้านสุขภาพแม่โค กิจกรรมที่ 2 คือ กิจกรรมจัดหาโคมาให้เกษตรกรยืมเลี้ยง มีบริษัทส่งเสริมธุรกิจเกษตรกรไทย จำกัด (สทท.) เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ดำเนินการโดยจัดหาโครุ่นหย่านอายุ 8 – 12 เดือน มาให้เกษตรกรยืมเลี้ยงเป็นเวลา 1 – 1½ ปี เมื่อถึงระยะเวลาที่กำหนด หรือโคเติบโตได้ขนาด บริษัท สทท. จะรับคืนโคจากเกษตรกร โดยจ่ายค่าตอบแทนการเลี้ยงจากน้ำหนักโคที่เพิ่มขึ้นเป็นตัวเงินจากมูลค่าโค สุดท้ายหักมูลค่าเริ่มต้น หักค่าใช้จ่ายดำเนินการของบริษัท และส่วนต่างหรือกำไร ร้อยละ 10 ให้บริษัท บริษัทจะนำโคไปให้เกษตรกรยืมเลี้ยง และรับคืนถึงบ้านเกษตรกร การเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพเสริมในลักษณะผสมผสานการปลูกพืชที่เกษตรกรทำอยู่ แล้ว โดยเฉพาะการเลี้ยงโคเนื้อจำนวน 2 ตัว เกษตรกรใช้เวลาในการเลี้ยงดูประจำวันเพียงเล็กน้อย ประกอบกับโคเป็นสัตว์กินหญ้าและพืชวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การลงทุนเลี้ยงอยู่ที่ตัวโคเป็นส่วนใหญ่ และมูลโค สิ่งขับถ่ายจากโคสามารถใช้ผลิตปุ๋ยคอก ปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพของดิน ให้อินทรีย์วัตถุแก่ดิน มีส่วนช่วยเสริมการปลูกพืชหลักของเกษตรกร

ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ตลอดจนลดต้นทุนการผลิตด้วยอีกทางหนึ่ง

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อล้านครอบครัว เป็นโครงการหนึ่งที่ช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนในพื้นที่ มีกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 3 ฝ่าย ได้แก่ อาสาสมัครเยี่ยม เกษตรกรเลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูก และเกษตรกรเลี้ยงโคขุนหย่านม ในระยะเริ่มต้นอาจดูเหมือนเป็นการดำเนินการเป็นส่วนๆ ไป แต่ต่อไปเมื่อมีการดำเนินการในระดับพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล ทั้ง 3 ฝ่ายจะอยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน อาสาสมัครเยี่ยมจะให้บริการผสมเทียมผู้เลี้ยงแม่โค ให้คำแนะนำดูแลสุขภาพโคตลอดจนการดูแลแม่โคก่อนคลอดไปจนคลอด และหย่านมลูกโค เมื่อลูกโคเติบโตอายุ 8 – 12 เดือน บริษัท สศท. ก็จะมารับซื้อโค เพื่อส่งมอบให้เกษตรกรกลุ่มเลี้ยงโคขุนหย่านมย้ายไปเลี้ยง เป็นวงจรอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล พื้นที่เดียวกัน มีการรวมอาศัยฟังกันในสังคม หากกลุ่มเกษตรกรมีการดำเนินงานสังคมที่เข้มแข็งขึ้น เกษตรกรสามฝ่ายรวมตัวกันได้เป็นกลุ่มหรือสหกรณ์ ก็สามารถประกอบธุรกิจการผลิตโคเนื้อที่เข้มแข็ง ขยับขยายเป็นอาชีพที่มั่นคงให้กับชุมชนของเกษตรกรต่อไป

1/ ทะเบียนวิชาการเลขที่ 50 (2) – 0511 – 070

2/ สำนักพัฒนาการปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี

ดาวนโหลดเรื่องเต็ม